

זוהי כמעט מהתלה.

כי ממשלת ישראל אינה מכירה בעצם קיום האומה הפלסטינית. והאירגונים הפלסטיניים אינם מכירים באומה הישראלית. האם לא הגיעה השעה לשים קץ למה תלה זו — מהתלה טראגית, המפילה יום יום קורבנות-זמים ללא כל טעם ותכלית? אילו היה נוצר היום במים משיך תף להידברות בין שני עמינו — כן, הידברות בין הלוחמים! — כי אז היתה נשמטת הקרקע מתחת לרעיון „ההסדר הכפוי“.

העמים מחפשים הסדר כפוי, מפני שגור אשו מכל הסדר אחר. הם חוששים מפני המלחמה בנינו, מפני שזו עלולה בנקל לביא למלחמת-עולם. הם חוששים מפניה גם מפני שהיא יכולה ליצור מצב של תוהו ובהוה במרחב, ולהביא לחרית הכוח הסיני, באמצעותו.

כל זה ייעלם בירגע אם יקום השלום. ייעלם הנסיון של האימפריאליזם האמריקאי והאימפריאליזם הסובייטי להשתלט במשותף על המרחב שלנו.

ייעלם שילטונם של סוכנים זרים במדינות השונות של המרחב.

עמי המרחב — וכיניהם האומה הפלסטינית והאומה הישראלית — יהיו שוב אדונים לגורלם — לא בבית-הקברות, לא בשדה-הקפלה, אלא בשדה-היצירה.

★ ★ ★

אם זה אפשרי? התייחסו יציאה קצת מן המבוי הסתום?

על אף עמדתה של ממשלת-ישראל, יש בישראל טובים ורבים המכירים בקיומה ובזכויותיה של האומה הפלסטינית. מול דיבוריהם של עסקני-המסלגות, שלא למדו דבר ולא שכחו דבר בחמישים השנים האחרונות, התייצבו כמה מגדולי הוגי-הדור עות שלנו, פרופסורים עתירי-כבוד, אלופי צבא עטורי-הילה, וחורו בימים אלה על אמונתם כי השלום בין ישראל ופלסטין יכול וצריך לקום.

מיטב המנהיגים הפלסטיניים הביעו את אותה התקווה — מי בגלוי ובפה מלא, מי בדיונים סודיים. יש ביניהם הטוענים כי אתה שותף לדיעה זו.

רמזים שונים שהשמיעו אנשיך, בפירי-סומים עולמיים, יכולים להתפרש כרצון ל-שבת, בכוא היום, ליד שולחן-הדיונים עם ישראל. לדברי עיתונאי זה, אמר אחד מהם כי „נכריח את הישראלים בפצצות שלנו לשבת עימנו“.

לשם כך — אין צורך בפצצות. יש צורך בהכרזה אחת, פשוטה וברורה, מפיוך.

הכרזה האומרת: „אף כי ליבנו נתון ל-פלסטין כולה, מוכנים אנחנו להתספק ב-שיחזור אחרת חלק מסלסטין שהיה בידי ה-ערבים ביום ה-5 ביוני, 1967, אם מוכנה ישראל להתספק בחלק שהיה בידיה.“

„אנו מוכנים להקים מדינה פלסטינית חופשית בשטחים אלה, כדי להגשים סוף-סוף את חזונו הלאומי, להחזיר את פלסטין למפת העמים, להניף דגלנו בארצנו.“

„אנו מוכנים לכך כדי להציל את העם הפלסטיני מדיכוי ושות, ממלחמה עקובה-דם העלולה ל-ביא עליו חורבן, מזוימתו החי-דשה של האימפריאליזם.“

תחינה שתי המדינות הלאומיות זו בצד זו, ויחזירו בהדרגה את הביטחון ההדדי והאמון ההדדי הדרוש, עד להקמת מיסגרת חדשה לשלימות הארץ. יחיו יחד בארץ שלא יהיו בה עוד פליטים.

יחיו יחד בירושלים המאוחדת, בירת הארץ וכירת שתי המדינות.

★ ★ ★

אם תכריז אתה הכרזה כזאת — אתה תשנה את ההיסטוריה של הארץ ושל המרחב.

אנחנו נכריח את ממשלתנו ל-לכת בדרך זו — כי ארץ דמוקראטית אנחנו, והעם של ישראל יהיה עימנו.

כשם שהעם של פלסטין יהיה אז — אזי — איתך.

למען שלום של צדק, שלום בין הלוחמים, שלום בין הנאמנים ל-עמיהם, שלום בין אמיצייהלב.

אורי אבנרי

במדינה

העם

המשבר

המגותך

המדינה עסוקה כל-כולה בנושא האחד ה-חשוב כיום: המצב בגבולות, היחסים עם הערבים, דיוני ארבע המעצמות.

את הכנסת העסיקה השבוע שאלה אחרת לגמרי. הצעת אי-האמון בממשלה, שהוגשה על-ידי אגודת-ישראל, דנה בנושא ישן-נושן: הכפייה הדתית. הפעם: החלטת הממשלה לקיים את שידורי הטלביזיה גם בשבתות, כמו את שידורי הרדיו.

קשה היה להבין את ההתרגשות הפתאומית של הדתיים. המפד"ל הרחיקה לכת עד כדי כך, שלא הצביעה בעד הממשלה בה היא יושבת, בישלה תחת זאת משבר ממ-שלתי מגותך.

אלא שמאחורי המהלכים המגותכים, פעל ההגיון המפלגתי. בעיית הטלביזיה היתה רק עילה ליצירת משבר בכל מחיר. כמו לפני כל מערכת-בחירות, חיפשו הדתיים גושא שיוכיח לבורותיהם שהם עומדים על מישורת הדת, ושהם שונים מיתר המפלגות.

ואם זה טוב למפד"ל, זה טוב למע"י. כי אותו משבר מאפשר לה להשכיח מלב ה-אזרח החילוני את העובדה, שהיא מכרה את חריותיה האישיות לעסקני הכפייה הדתית. הודות למשברים מבושלים מסוג זה, יכולה היא להופיע כלוחמת אמיצה נגד הכפייה ה-דתית — ולרמות עלידי כך את בעלי ה-זיכרון הקצר.

דיעות

מהתלה

שטנית

ככל שהסיכויים להסדר שלום בישראל למדינות-ערב מתרחקים והולכים, וככל ש-ההסדר הכפוי, הצפוי מטעם המעצמות ה-ר, פך ליותר מוחש, מתגברים בישראל ה-קולות התובעים פיתרון בכיוון של הכרה ביישות הפלסטינית והקמת מדינה פלסטינית. תחילה, לפני מספר שבועות, היה זה האלוף במילואים מתי פלו, מי שהיה ראש אגף-אספקה במסכ"ל במלחמת-ששת-הימים שנתע הקמת מדינה פלסטינית כ-פיתרון הרצוי ביותר למדינת-ישראל מה-בחינה הצבאית. השבוע התחסף קול נוסף לתובעי ההכרה ביישות הפלסטינית. היה זה קולו של הפרופסור (להיסטוריה) יעקב טלמון (53), חתן פרס ישראל, שזכה ב-שם עולם בזכות מחקרו „יסודות הדמוקר-טיה הטוטליטארית“.

טלמון בחר להציג את עמדתו בצורת מכתב גלוי אל שר-ההסברה ישראל גלילי, בתגובה על הערתו של גלילי, שטען ב-

היסטוריון טלמון

חסא נגד המוסר, התכונה והיושר

וועידת הקיבוץ-המאוחד: „אין אנו רואים בערביי הארץ קטגוריה אתנית, ציבור בעל „יחוד לאומי בארץ הזאת.“

שאלת השאלות. טען טלמון, יליד פולין: „בעיני העולם, וגם בעיני הכרה או איהכרה בערבים הפלסטינים כבציבור בעל זכות הגדרה עצמית, היא שאלת ה-שאלות. היא אכן בוחן שתקבע אם נש-ארץ עניינו להסדר ולהתפייסות, או להתי-אויב (המשך בעמוד 18)

זהו גיבור השבוע: המיקלען שסיכל הסתערות

הצדור

האדור ביומר

ביום הראשון השבוע, בשעות הצהר-יום, הגיע דויד ורדי (34) לביתו ש-בשדרות העצמאות בבת-ים. הוא היה לבוש מדים מאובקים של צה"ל, אותם לבש, כשי-קיבל חופשה של 24 שעות מהמוצב ב-בקעת-הירדן, בו הוא משרת את שירות ה-מילואים שלו.

כשנכנס לדירתו הגאה, התגפלו עליו שני ילדיו, רוני בן ה-4 וגילי בן השנתיים. רוני ביקש מהאב להיכנס עימו לחדר-האמבטיה, שם קרב אל אגנו ולחש לו משפט אחד: „אבא, אתה גיבור.“

אותה שעה, במרחק של כמה רחובות משם, ברחוב הרצל בבת-ים, מיררו שני מילואים שלו.

כשנכנס לדירתו הגאה, התגפלו עליו שני ילדיו, רוני בן ה-4 וגילי בן השנתיים. רוני ביקש מהאב להיכנס עימו לחדר-האמבטיה, שם קרב אל אגנו ולחש לו משפט אחד: „אבא, אתה גיבור.“

אותה שעה, במרחק של כמה רחובות משם, ברחוב הרצל בבת-ים, מיררו שני מילואים שלו.

כשנכנס לדירתו הגאה, התגפלו עליו שני ילדיו, רוני בן ה-4 וגילי בן השנתיים. רוני ביקש מהאב להיכנס עימו לחדר-האמבטיה, שם קרב אל אגנו ולחש לו משפט אחד: „אבא, אתה גיבור.“

אותה שעה, במרחק של כמה רחובות משם, ברחוב הרצל בבת-ים, מיררו שני מילואים שלו.

כשנכנס לדירתו הגאה, התגפלו עליו שני ילדיו, רוני בן ה-4 וגילי בן השנתיים. רוני ביקש מהאב להיכנס עימו לחדר-האמבטיה, שם קרב אל אגנו ולחש לו משפט אחד: „אבא, אתה גיבור.“

אותה שעה, במרחק של כמה רחובות משם, ברחוב הרצל בבת-ים, מיררו שני מילואים שלו.

כשנכנס לדירתו הגאה, התגפלו עליו שני ילדיו, רוני בן ה-4 וגילי בן השנתיים. רוני ביקש מהאב להיכנס עימו לחדר-האמבטיה, שם קרב אל אגנו ולחש לו משפט אחד: „אבא, אתה גיבור.“

אותה שעה, במרחק של כמה רחובות משם, ברחוב הרצל בבת-ים, מיררו שני מילואים שלו.

כשנכנס לדירתו הגאה, התגפלו עליו שני ילדיו, רוני בן ה-4 וגילי בן השנתיים. רוני ביקש מהאב להיכנס עימו לחדר-האמבטיה, שם קרב אל אגנו ולחש לו משפט אחד: „אבא, אתה גיבור.“

אותה שעה, במרחק של כמה רחובות משם, ברחוב הרצל בבת-ים, מיררו שני מילואים שלו.

מיקלען ורדי במוצב

חינוקות אחרים בכבי. סמדר סגל בת ה-5 בכתה מפני שסיפרו לה כי אבא חולה והוא נמצא בבית-חולים. אופיר ככה מפני שהוא תינוק בן חצי שנה, ושמע את אמו בוכה. האם ביכתה את בעלה, מאיר סגל (32), אותו עמדה להוביל לקבורות.

מאיר סגל נפל על אותו מוצב ממנו יצא דויד ורדי לחופשה.

היה דמיון רב בין שני הצעירים מבתי-ם שהכירו זה את זה רק במיסגרת יחידת ה-מילואים שלהם. שניהם גולדו ברומניה. שני-הם, יחסית, חדשים בארץ. מאיר סגל עלה לפני 18 שנים, דויד ורדי אחריו.

שניהם חלמו על קריירות של מהנדסים. דויד ורדי רצה להיות מהנדס טקסטיל. מאיר סגל רצה לה שלים את בחינות הבגרות שלו ולהגיע לתואר מהנדס. שניהם עסקו במיק-צעות אחרים: סגל כסגן מנהל מחלקה ב-תעשייה-האווירית, ורדי כפקיד בבנק דיסקונט ב-יפו.

אף אחד מהם לא נלחם בחייו מלחמה של ממש. כמלחמת ששת-הימים שירתו שניהם שירות בחזית המרכז בגירות לט-רון, לא נכנסה כמעט למגע של אש עם האויב הנסוג.

בפעם האחרונה הם היו יחד לביל שבת

פקיד ורדי נבית

הזמן ישנתי על המיקלען שלי. היתה לי מין הרגשה שיקרה משהו. רציתי שאהיה קרוב עד כמה שאפשר לנשק שלי, כדי שאם יקרה משהו, אוכל מייד לפעול. לא רציתי שגורם רה משהו, אהיה קרוב עד כמה שאפשר ל-עניינים. ובאמת זה עזר, חוץ מהאקשנוס שקיבלתי בגב, כתוצאה מזה שישנתי על הנשק.

„אותו לילה הייתי ב-שמירה עם מאיר סגל. הוא היה באמת בן-אדם נפלא. בסלוגה שלנו הוא היה החובש ואני הכרתי אותו רק מה-שירות במילואים. זה היה לילה חשוך בלי ירח. היה חושך מוחלט, אי-אפשר היה ל-ראות שום דבר אפילו במרחק כמה מטרים. אני לא יודע למה, אבל דווקא בשמירה הזאת